

Manuela Marinescu-Codrat (Oana), Marius Niță (Grigore Dudău) și Livia Baba (Maria Tereacă)

Teatrul de Nord Satu Mare

■ Secția română

REGELE IOAN

de Shakespeare

Nu prea mult timp în urmă, mai exact acum un an, aplaudam inițiativa trupei române de la Teatrul de Nord din Satu Mare de a contribui la reprezentarea integrală a lui Shakespeare în România și mă bucuram să

Constantin Dumitra (Hubert de Burgh), Ion Tîfor (Regele Ioan), Constantin Delica (Contele de Pembroke) și Cornel Primu (Contele de Salisbury)

mult umor. Interpreta Oarei, Manuela Marinescu-Codrat, s-a străduit să împlinească conturul personajului pe această linie, dar n-a putut să convingă, de la un cap la altul al spectacolului, că aparține mediului în care se mișcă. Livia Baba (Maria Tereacă) secondea ocotitor pe această primărită cam firavă, cu un aer cam urban, desfășurînd o energie inepuizabilă. Ca și Doina Alexe Popescu (Duța), Anisoara Popa (Chiva Călin), Stelina Stoicovici (Rada Gula), Emilia Porojan (Floarea Pacoste), interpretele celorlalte eroine ale piesei care realizează, toate la un loc, forța de șoc a oltencelor „cu care nu e de glumit”. Mezina lor, Zamfira Hanciu e interpretată de Dana Bolintineanu cu hazul cuvenit; agresivității sale de ingenuă „perfidă”. Marius Niță, interpretul lui Grigore Dudău, opunîndu-i o rezistență întotdeauna comică.

Costel Rădulescu (Gheorghe Musteța) și Mircea Hindoreanu (Panait) au gravat în apăsare, în trăsături foarte acuzate, siluetele caricaturale a două personaje împotriva cărora se îndreaptă în principal ironia autorului, iar Constantin Stănescu (Pantelimon Bucă) și Nicu Niculescu (Ilie Beșleagă) au excelat în interpretarea unui duo de tip Păcală și Tîndală, oferind nenumărate scene de un comic suculent.

văd Timon din Atena într-o reprezentație cu multe merite. Când cerem teatrelor atât de des și cu atîta insistență să-și lărgescă aria de investigație a universului shakespearean, cînd nu scăpăm prilejul să amintim că avem, în sfîrșit, traducerea întregii opere a marelui dramaturg și poet, cînd de vreo cîțiva ani observăm, nu fără amărăciune, un semn de oboseală pe direcția acestor inițiative — compensată, e drept, de cîteva strălucite rea-

Data premierei: 26 februarie 1975
Regia: MIHAI RAICU. Scenografia: MIHAELA GRIGORESCU.

Distribuția: ION TIFOR (Regele Ioan); DOINA PREDA (Arthur); CONSTANTIN DELICA (Contele de Pembroke); CORNEL FRIMU (Contele de Salisbury); CONSTANTIN DUMITRA (Hubert de Burgh); PETRE PANAIT (Robert Faulconbridge); ALEXANDRU BĂLAN (Filip Bastardul); NAE NICOLAE (Cetățeanul din Angiers); MIRCEA IPATE MAREȘ (Regele Filip); SERGIU IVA (Lewis); VIRGIL MULLER (Lymoges); PETRE BĂCIOIU (Cardinalul Pandulph); ALMITEA (Melun); MARCEL MIREA (Chatillon); VIORICA SUCIU (Regina Elconora); VIOLETA BERBIUC (Constance); CORNELIA BLOOS (Bianca de Spania); DOINA JOJA (Lady Faulconbridge); TOCA BADIU (Slujitorul).

lizări — e foarte firesc să ne bucare vestea că tot aici, la Satu Mare, se reprezintă Regele Ioan. În sfîrșit, Regele Ioan, tradusă la noi încă din celălalt secol, din nou tălmăcită pe românește de Dan Botta, într-una din cele mai strălucite realizări din cîte avem astăzi. (Deși, în treacăt fie zis, nu pot înțelege de ce subtilul poet Dan Botta a preluat ideea autohtonizării numelui regelui John de la Scarlat Ghica, cel care trebuie să fi folosit modelul franțuzesc, cînd la noi există tradiția și obișnuința de a menține onomastica bătrînului Scuturălanec.) Așadar, Regele Ioan, a douăsprezecea piesă în ordinea creației lui Shakespeare, cea dintîi în ordinea timpului istoric evocat, Regele Ioan, cronica unei coroane dobîndite prin uzurpare, păstrate prin crime, pierdute prin moartea violentă a întronatului. Cronica unui rege ucigaș ucis la rîndu-i, cronica unor vremi în care istoria se învîrte în cerc închis, în care istoria înseamnă un șir de crime, înseamnă o încoronare, o speranță pentru supuși, apoi o dezamăgire, un complot, o detronare și iar o speranță, și iar...; Regele Ioan, ilustrare a filosofiei lui Shakespeare despre istorie și despre putere, pildă de patriotism și reflex al unei adîncite cunoașteri a trecutului țării sale, avertisment dat contemporanilor lui; Regele Ioan, despre

care multe exegeți spun că e dominată de materialul faptic brut, că rareori se ridică la nivelul altor cronici istorice; Regele Ioan înseamnă a doua premieră pe țară la Satu Mare.

Nu-mi face nici o plăcere să spun că meritele spectacolului se opresc la stadiul inițiativei. Dar, în spiritul obiectivității critice, sînt dator să arăt că Regele Ioan la Satu Mare e o încercare neizbutită. Un spațiu de joc sugerînd manevra unui biet circ ambulant, împrejmuit de niște parapeți scunzi, lucios colorați, două tronuri pe roțile, ea niște strane, o litiere ca o cabină veche de telefon, acesta e decorul înălipuit de Mihaela Grigorescu. Impresia de sîcărie și improvizație e întărită și de felul cum au fost realizate costumele, prost croite, fără expresie, unele dintre ele confecționate din materialul poșetelor ieftine de culoarea pistilului, altele din pînză cenușie și scorțoasă. Pe măsură ce se desfășura spectacolul, aveam impresia că asistăm nepoftit, la o fază primară de lucru, în care concepția nu se întrevește încă, în care interpretările sînt crude, șovăitoare. Nu mi-a fost dat să înțeleg care a fost gîndul care l-a îndemnat pe Mihai Raicu să realizeze Regele Ioan. Regele Ioan, acum. Regele Ioan și nu altă cronică shakespeareană. Regele Ioan, aici, cu acest colectiv.

Trupa însăși a apărut într-o lumină mai puțin favorabilă decît în alte împrejurări. Individualități actoricești distincte s-au topit într-o colectivitate amorfă și vîlguită. Unele interpretări sînt șterse, palide, plate, lipsite de fior, ca a Doinei Preda sau a Violetei Berbiuc, altele supărător emfatiche, ca a lui Mircea Ipate Mareș. Alteori, interpretarea unui personaj frizează penibilul, din neînțelegerea funcției dramatice: închipuiți-vă un cardinal venit să arunce anatema asupra Regelui Ioan, cu înfățișarea unui june spelib! Bastardul, poate cel mai izbit personaj al piesei, ne e înfățișat de Alexandru Bălan ca un soldățoi obtuz, arțăgos și vulgar. Insuși Regele Ioan, monarh viclean și crud, e interpretat de Ion Tifor într-un fel care nedumerește, ca un soi de măscărici dement, cine știe dacă nu cumva la sugestia interpretării de bufon pe care o dăduse Woszczerowicz lui Richard III la Ateneumul varșovian.

Repet, nu-mi e deloc pe plac să resping atît de categoric și cu atîta asprime un spectacol născut din cele mai lăudabile intenții. Dar o fac cu sincera convingere că în activitatea acestei trupe, care nu o dată și-a dovedit calitățile, spectacolul cu Regele Ioan e un accident fără semnificații și fără consecințe pentru viitor, că teatrul va ști să se regrepeze, să-și reevalueze proiectele și perspectivele, cîntărindu-și mai atent măsura propriilor forțe.

Virgil Munteanu